శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ నవమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
విరూపః కేతుమాంఛంభురంబరీషసుతాస్త్రయః ।
విరూపాత్ పృషదశ్వోఽభూత్ తత్పుత్రస్తు రథీతరః ॥ **1** ॥

రథీతరస్యాప్రజస్య భార్యాయాం తంతవేఽర్థితః ।
అంగిరా జనయామాస బ్రహ్మవర్చస్వినః సుతాన్ ॥ **2** ॥

ఏతే క్షేత్రే ప్రసూతా వై పునస్త్వాంగిరసాః స్మృతాః ।
రథీతరాణాం ప్రవరాః క్షత్రోపేతా ద్విజాతయః ॥ **3** ॥

క్షువతస్తు మనోర్జజ్ఞే ఇక్ష్వాకుర్ఘ్రాణతః సుతః ।
తస్య పుత్రశతజ్యేష్ఠా వికుక్షినిమిదండకాః ॥ **4** ॥

తేషాం పురస్తాదభవన్నార్యావర్తే నృపా నృప ।
పంచవింశతిః పశ్చాచ్చ త్రయో మధ్యే పరేఽన్యతః ॥ **5** ॥

స ఏకదాష్టకాశ్రాద్ధే ఇక్ష్వాకుః సుతమాదిశత్ ।
మాంసమానీయతాం మేధ్యం వికుక్షే గచ్ఛ మాచిరం ॥ **6** ॥

తథేతి స వనం గత్వా మృగాన్ హత్వా క్రియార్హణాన్ ।
శ్రాంతో బుభుక్షితో వీరః శశం చాదదపస్మృతిః ॥ **7** ॥

శేషం నివేదయామాస పిత్రే తేన చ తద్గురుః ।
చోదితః ప్రోక్షణాయాహ దుష్టమేతదకర్మకం ॥ **8** ॥

జ్ఞాత్వా పుత్రస్య తత్ కర్మ గురుణాభిహితం నృపః ।
దేశాన్నిఃసారయామాస సుతం త్యక్తవిధిం రుషా ॥ **9** ॥

స తు విప్రేణ సంవాదం జాపకేన సమాచరన్ ।
త్యక్త్వా కలేవరం యోగీ స తేనావాప యత్ పరం ॥ **10** ॥

పితర్యుపరతేఽభ్యేత్య వికుక్షిః పృథివీమిమాం ।
శాసదీజే హరిం యజ్ఞైః శశాద ఇతి విశ్రుతః ॥ **11** ॥

పురంజయస్తస్య సుత ఇంద్రవాహ ఇతీరితః ।
కకుత్స్థ ఇతి చాప్యుక్తః శృణు నామాని కర్మభిః ॥ **12** ॥

కృతాంత ఆసీత్ సమరో దేవానాం సహ దానవైః ।
పార్ష్ణిగ్రాహో వృతో వీరో దేవైర్దైత్యపరాజితైః ॥ **13** ॥

వచనాద్ దేవదేవస్య విష్ణోర్విశ్వాత్మనః ప్రభోః ।
వాహనత్వే వృతస్తస్య బభూవేంద్రో మహావృషః ॥ **14** ॥

స సన్నద్ధో ధనుర్దివ్యమాదాయ విశిఖాంఛితాన్ ।
స్తూయమానః సమారుహ్య యుయుత్సుః కకుది స్థితః ॥ **15** ॥

తేజసాఽఽప్యాయితో విష్ణోః పురుషస్య పరాత్మనః ।
ప్రతీచ్యాం దిశి దైత్యానాం న్యరుణత్ త్రిదశైః పురం ॥ **16** ॥

తైస్తస్య చాభూత్ ప్రధనం తుములం లోమహర్షణం ।
యమాయ భల్లైరనయద్ దైత్యాన్ యేఽభియయుర్మృధే ॥ **17** ॥

తస్యేషుపాతాభిముఖం యుగాంతాగ్నిమివోల్బణం ।
విసృజ్య దుద్రువుర్దైత్యా హన్యమానాః స్వమాలయం ॥ **18** ॥

జిత్వా పురం ధనం సర్వం సశ్రీకం వజ్రపాణయే ।
ప్రత్యయచ్ఛత్ స రాజర్షిరితి నామభిరాహృతః ॥ **19** ॥

పురంజయస్య పుత్రోఽభూదనేనాస్తత్సుతః పృథుః ।
విశ్వరంధిస్తతశ్చంద్రో యువనాశ్వశ్చ తత్సుతః ॥ **20** ॥

శాబస్తస్తత్సుతో యేన శాబస్తీ నిర్మమే పురీ ।
బృహదశ్వస్తు శాబస్తిస్తతః కువలయాశ్వకః ॥ **21** ॥

యః ప్రియార్థముతంకస్య ధుంధునామాసురం బలీ ।
సుతానామేకవింశత్యా సహస్రైరహనద్ వృతః ॥ **22** ॥

ధుంధుమార ఇతి ఖ్యాతస్తత్సుతాస్తే చ జజ్వలుః ।
ధుంధోర్ముఖాగ్నినా సర్వే త్రయ ఏవావశేషితాః ॥ **23** ॥

దృఢాశ్వః కపిలాశ్వశ్చ భద్రాశ్వ ఇతి భారత ।
దృఢాశ్వపుత్రో హర్యశ్వో నికుంభస్తత్సుతః స్మృతః ॥ **24** ॥

బర్హణాశ్వో నికుంభస్య కృశాశ్వోఽథాస్య సేనజిత్ ।
యువనాశ్వోఽభవత్ తస్య సోఽనపత్యో వనం గతః ॥ **25** ॥

భార్యాశతేన నిర్విణ్ణ ఋషయోఽస్య కృపాలవః ।
ఇష్టిం స్మ వర్తయాంచక్రురైంద్రీం తే సుసమాహితాః ॥ **26** ॥

రాజా తద్ యజ్ఞసదనం ప్రవిష్టో నిశి తర్షితః ।
దృష్ట్వా శయానాన్ విప్రాంస్తాన్ పపౌ మంత్రజలం స్వయం ॥ **27** ॥

ఉత్థితాస్తే నిశామ్యాథ వ్యుదకం కలశం ప్రభో ।
పప్రచ్ఛుః కస్య కర్మేదం పీతం పుంసవనం జలం ॥ **28** ॥

రాజ్ఞా పీతం విదిత్వాథ ఈశ్వరప్రహితేన తే ।
ఈశ్వరాయ నమశ్చక్రురహో దైవబలం బలం ॥ **29** ॥

తతః కాల ఉపావృత్తే కుక్షిం నిర్భిద్య దక్షిణం ।
యువనాశ్వస్య తనయశ్చక్రవర్తీ జజాన హ ॥ **30** ॥

కం ధాస్యతి కుమారోఽయం స్తన్యం రోరూయతే భృశం ।
మాం ధాతా వత్స మా రోదీరితీంద్రో దేశినీమదాత్ ॥ **31** ॥

న మమార పితా తస్య విప్రదేవప్రసాదతః ।
యువనాశ్వోఽథ తత్రైవ తపసా సిద్ధిమన్వగాత్ ॥ **32** ॥

త్రసద్దస్యురితీంద్రోఽంగ విదధే నామ తస్య వై ।
యస్మాత్ త్రసంతి హ్యుద్విగ్నా దస్యవో రావణాదయః ॥ **33** ॥

యౌవనాశ్వోఽథ మాంధాతా చక్రవర్త్యవనీం ప్రభుః ।
సప్తద్వీపవతీమేకః శశాసాచ్యుతతేజసా ॥ **34** ॥

ఈజే చ యజ్ఞం క్రతుభిరాత్మవిద్ భూరిదక్షిణైః ।
సర్వదేవమయం దేవం సర్వాత్మకమతీంద్రియం ॥ **35** ॥

ద్రవ్యం మంత్రో విధిర్యజ్ఞో యజమానస్తథర్త్విజః ।
ధర్మో దేశశ్చ కాలశ్చ సర్వమేతద్ యదాత్మకం ॥ **36** ॥

యావత్ సూర్య ఉదేతి స్మ యావచ్చ ప్రతితిష్ఠతి ।
సర్వం తద్ యౌవనాశ్వస్య మాంధాతుః క్షేత్రముచ్యతే ॥ **37** ॥

శశబిందోర్దుహితరి బిందుమత్యామధాన్నృపః ।
పురుకుత్సమంబరీషం ముచుకుందం చ యోగినం ।
తేషాం స్వసారః పంచాశత్ సౌభరిం వవ్రిరే పతిం ॥ **38** ॥

యమునాంతర్జలే మగ్నస్తప్యమానః పరంతపః ।
నిర్వృతిం మీనరాజస్య వీక్ష్య మైథునధర్మిణః ॥ **39** ॥

జాతస్పృహో నృపం విప్రః కన్యామేకామయాచత ।
సోఽప్యాహ గృహ్యతాం బ్రహ్మన్ కామం కన్యా స్వయంవరే ॥ **40** ॥

స విచింత్యాప్రియం స్త్రీణాం జరఠోఽయమసమ్మతః ।
వలీపలిత ఏజత్క ఇత్యహం ప్రత్యుదాహృతః ॥ **41** ॥

సాధయిష్యే తథాఽఽత్మానం సురస్త్రీణామపీప్సితం ।
కిం పునర్మనుజేంద్రాణామితి వ్యవసితః ప్రభుః ॥ **42** ॥

మునిః ప్రవేశితః క్షత్రా కన్యాంతఃపురమృద్ధిమత్ ।
వృతశ్చ రాజకన్యాభిరేకః పంచాశతా వరః ॥ **43** ॥

తాసాం కలిరభూద్ భూయాంస్తదర్థేఽపోహ్య సౌహృదం ।
మమానురూపో నాయం వ ఇతి తద్గతచేతసాం ॥ **44** ॥

స బహ్వృచస్తాభిరపారణీయ -
తపఃశ్రియానర్ఘ్యపరిచ్ఛదేషు ।
గృహేషు నానోపవనామలాంభః -
సరస్సు సౌగంధికకాననేషు ॥ **45** ॥

మహార్హశయ్యాసనవస్త్రభూషణ -
స్నానానులేపాభ్యవహారమాల్యకైః ।
స్వలంకృతస్త్రీపురుషేషు నిత్యదా
రేమేఽనుగాయద్ద్విజభృంగవందిషు ॥ **46** ॥

యద్గార్హస్థ్యం తు సంవీక్ష్య సప్తద్వీపవతీపతిః ।
విస్మితః స్తంభమజహాత్ సార్వభౌమశ్రియాన్వితం ॥ **47** ॥

ఏవం గృహేష్వభిరతో విషయాన్ వివిధైః సుఖైః ।
సేవమానో న చాతుష్యదాజ్యస్తోకైరివానలః ॥ **48** ॥

స కదాచిదుపాసీన ఆత్మాపహ్నవమాత్మనః ।
దదర్శ బహ్వృచాచార్యో మీనసంగసముత్థితం ॥ **49** ॥

అహో ఇమం పశ్యత మే వినాశం
తపస్వినః సచ్చరితవ్రతస్య ।
అంతర్జలే వారిచరప్రసంగాత్
ప్రచ్యావితం బ్రహ్మ చిరం ధృతం యత్ ॥ **50** ॥

సంగం త్యజేత మిథునవ్రతినాం ముముక్షుః
సర్వాత్మనా న విసృజేద్ బహిరింద్రియాణి ।
ఏకశ్చరన్ రహసి చిత్తమనంత ఈశే
యుంజీత తద్వ్రతిషు సాధుషు చేత్ ప్రసంగః ॥ **51** ॥

ఏకస్తపస్వ్యహమథాంభసి మత్స్యసంగాత్
పంచాశదాసముత పంచసహస్రసర్గః ।
నాంతం వ్రజామ్యుభయకృత్యమనోరథానాం
మాయాగుణైర్హృతమతిర్విషయేఽర్థభావః ॥ **52** ॥

ఏవం వసన్ గృహే కాలం విరక్తో న్యాసమాస్థితః ।
వనం జగామానుయయుస్తత్పత్న్యః పతిదేవతాః ॥ **53** ॥

తత్ర తప్త్వా తపస్తీక్ష్ణమాత్మకర్శనమాత్మవాన్ ।
సహైవాగ్నిభిరాత్మానం యుయోజ పరమాత్మని ॥ **54** ॥

తాః స్వపత్యుర్మహారాజ నిరీక్ష్యాధ్యాత్మికీం గతిం ।
అన్వీయుస్తత్ప్రభావేణ అగ్నిం శాంతమివార్చిషః ॥ **55** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే సౌభర్యాఖ్యానే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥